

## حقوق ورزش و جامعه شناسی

از مهم ترین انگیزه های قانون گذار در جرم نداشتن حوادث ناشی از ورزش را باید در ارتباط آن با جامعه دانست که می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱- هدف اصلی و اساسی عملیات ورزشی پرداختن به امر ورزش به منظور تقویت جسم و روح در افراد کشور است نه اعمال مجرمانه و غیرقانونی صراحت قانون اساسی هم گواه این امر می باشد.

۲- حادثه از ورزش قابل تفکیک نیست کمتر ورزشکاری وجود دارد که در طول دوره ی ورزش خود صدمه ندیده باشد و حتی به رغم رعایت همه موازین و مقررات باز ممکن است صدمه ای محقق شود.

۳- در عالم حقوق رضایت مجنی علیه اصولاً تأثیری در مجرمیت مرتکب ندارد ولی در عالم ورزش این رضایت یک استثنا است، رضایت ورزشکار به معنای قبول خطرات و نتایج زیانبار متعارف در ورزش است.

۴- اگر حوادث ناشی از ورزش را جرم می دانستند، قطعاً تمایل انسان ها به ورزش کاهش پیدا می کرد و تأثیرات منفی آن در جامعه بروز می نمود.

۵- جرم نداشتن حوادث ناشی از ورزش یک نیاز و ضرورت اجتماعی است. زیرا در این صورت پیشرفت و توسعه ورزش امکان پذیر نبود.

۶- اگر حوادث ناشی از ورزش را جرم می دانستند هیچ گونه امنیت خاطری برای ورزشکاران، مربیان و داوران وجود نداشت تا با اطمینان خاطر به ورزش خود پردازند.

۷- ورزش خود عاملی برای رهایی از تنش ها، کاهش هیجانات، شناخت ارزش های وجودی، ایجاد اتحاد و رقابت سالم در میان ورزشکاران است.

## ب- حوادث ورزشی

پدید آوردن حوادث ورزشی به ویژه در ورزش های رزمی، بوکس، فوتبال و ... امر اجتناب ناپذیر است. زیرا طبیعت برخی از ورزش ها خشن و با اعمال فشار و آسیب به طرف مقابل همراه است. در برخی اوقات در میدان های ورزشی شاهد آسیب بدنی و یا حتی مرگ طرف مقابل هستیم. آیا می توان کسی را که مرتکب جرح یا ضرب یا مرگ دیگری شده تحت تعقیب و محاکمه کیفری قرار دارد؟

در پاسخ به سؤال فوق این طور به نظر می رسد که فرد مصدوم یا متوفی با رضایت خودش و بررسی احتمالات و پیش بینی حوادث و احتمال وقوع آسیب وارد مسابقه شده است. برای مثال در مسابقه اتومبیل رانی در پیست سرعت هر راننده ای آگاه به حوادث احتمالی و تصادفات شدید است. بنابراین با رضایت خودش وارد مسابقه شده و طرف مقابل مسئولیتی ندارد. در جرایم عمدی و معمولی ضرب و جرح به لحاظ کینه ای است که مهاجم نسبت به طرف مقابل دارد در حالی که چنین احساسی در رقابت کاراته یا فوتبال و یا اتومبیل رانی وجود ندارد. به نظر می رسد که این عقیده با این کلیت در همه موارد قابل دفاع نیست. زیرا جایی که بازیکن فوتبال به واسطه شکست تیم اش روش مبارزه اش را تغییر می دهد و به جای بازی با توپ یا پاساژ نقاط حساس بدن بازیکن مقابل را هدف قرار می دهد و عمداً او را مجروح می کند باید قائل به مسئولیت کیفری شد.



قانون تا اندازه ای از عملیات ورزشی و انجام دهنده آن دفاع می کند که حادثه ورزشی با عمد یا خطای شدید و غیر متعارف ورزشکار همراه نباشد. اگر بازیکن به روشی برخلاف مقررات بازی رفتار کند قابل تعقیب بوده و مسئول جبران خسارت وارده به طرف مقابل است. برابر قانون مجازات اسلامی یکی از اعمالی که جرم شناخته نمی شود و حوادث ناشی از عملیات ورزشی است اما مشروط به آنکه سبب حادثه نقض مقررات مربوط به آن ورزش نباشد و این مقررات هم با موازین شرعی مخالفت نداشته باشد. لذا اگر در یکی بازی فوتبال بازیکنی عمداً به شکم بازیکن دیگر ضربه وارد کند و یا با ضربه محکم و غیر قانونی و خارج از حد متعارف آسیبی وارد کند مسئولیت کیفری داشته و حسب مورد به قصاص یا پرداخت دیه محکوم می شود. بدیهی است در مواردی که قواعد مدونی وجود نداشته باشد قاضی با مراجعه به عرف و عادت مسلم جامعه و استعلام نظر کارشناسان ذی صلاح آن ورزش رأی صادر می کند.

## پرسش: علاوه بر قصاص یا دیه آیا مرتکب این اعمال به زندان هم محکوم می شود؟

پاسخ: اگر کسی عمداً به دیگری ضرب یا جرحی وارد آورد که موجب نقصان یا شکستن یا از کار افتادن عضوی از اعضا یا منتهی به مرض دائمی یا فقدان یا نقص یکی از حواس یا منافع یا زوال عقل مصدوم شود در مواردی که قصاص امکان نداشته باشد اگر اقدام او موجب اخلال در نظم و امنیت جامعه شود یا موجب تجری مرتکب یا دیگران شود دو تا پنج سال حبس در انتظار مرتکب خواهد بود و علاوه بر این با درخواست مصدوم به پرداخت دیه هم محکوم می شود. اما اگر صدمه وارده به واسطه بی احتیاطی و خطای شدید ورزشکار باشد و سبب مرگ طرف مقابل شود و برای دادگاه ثابت شود که قتل غیرعمد ناشی از خطای شدید ورزشکار و عدم توجه او به نظامات ورزش مزبور بوده او را به یک تا سه سال حبس محکوم می کند و در صورت مطالبه دیه از سوی اولیای دم او را به پرداخت دیه نیز محکوم می کند.



## پرسش: اگر سرمربی و سر تیم که مسئولیت اداره تیمی را برعهده دارد، و یا راهنما که اقدام به هدایت گروهی می نماید هنگام اداره تیم، به گونه ای عمل کند که موجب بروز خسارت بدنی و یا جانی به هر یک از اعضای تیم شود، آیا دارای مسئولیت می باشد؟

پاسخ: در این ارتباط مهم ترین موضوعی که در انتساب مسئولیت کیفری و مدنی باید لحاظ شود، وجود رابطه سببیت مستقیم بین عمل مربی و ایجاد حادثه است. لیکن از جهت مسئولیت کیفری، باید توجه داشت تحقق جرائم غیرعمدی، منوط به احراز تقصیر مرتکب آن می باشد. البته از آنجاییکه تقصیر شامل بی احتیاطی، بی مبالایی، مسامحه، غفلت، عدم مهارت و نیز عدم رعایت نظامات هر بازی است، لذا حسب مورد بسته به شرایط حاکم و بنا به نظریه کارشناس هر رشته ورزشی، می توان به درجه مسئولیت فوق دست یافت. بنابراین در حوادثی که با دخالت غیرمستقیم مربی اتفاق می افتد و در اداره بازی قصوری صورت نمی پذیرد، مسئولیتی متوجه وی نخواهد بود.

## مجموعه حقوق گام به گام (۳):

### "فرهنگ انضباط اجتماعی" زیر چتر حمایت های قانونی و بیمه ای

- ۲۱) نقش محله گرایی و نهاد های بومی در حل معضلات اجتماعی
- ۲۲) "مسئولیت مدنی" ناشی از حوادث روزمره
- ۲۳) حقوق ورزش و حوادث ناشی از آن
- ۲۴) قوانین و مقررات دوپینگ
- ۲۵) معامله به قصد فرار از دین
- ۲۶) نحوه اجرای طرح های عمرانی با لحاظ حقوق شهروندان
- ۲۷) حقوق ناشی از "بیمه بیکاری"
- ۲۸) کارکرد "بیمه اجباری و اختیاری" در روابط اجتماعی
- ۲۹) "حقوق زنان" در بازار اشتغال
- ۳۰) حقوق اجتماعی شهروندان در صنعت حمل و نقل

با مراجعه به سایت [www.farhangionline.ir](http://www.farhangionline.ir) به پاسخ سوالات حقوقی خود دست یابید.



## حقوق ورزش و حوادث ناشی از آن



قوه قضائیه  
معاونت فرهنگی

